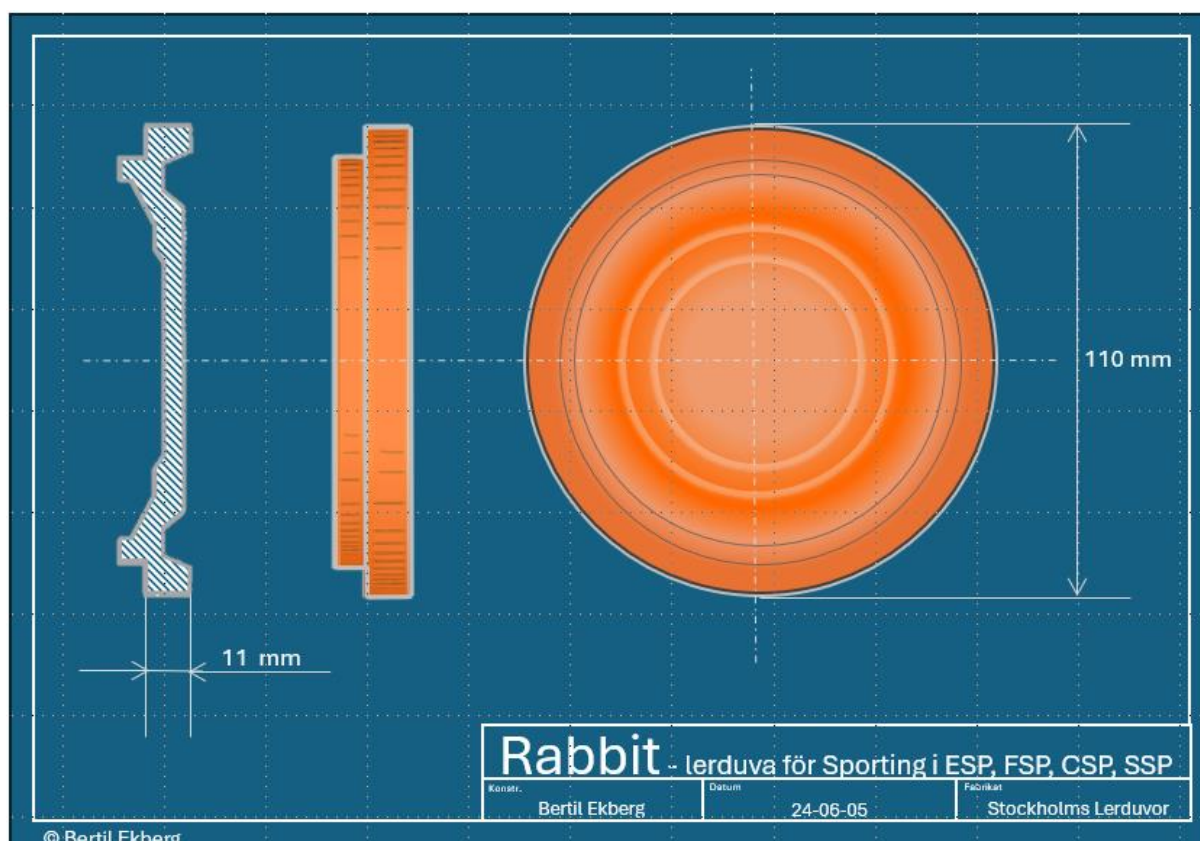

Mälarcupen SPORTING

English sporting at its best!

Rafflande Rabbitar

Version 1.0, 24-06-05

Kort om Rabbitduvan

Rabbitduvan är konstruerad och avsedd för att efterlikna en kanins eller hares språng på marken. Den har därför en förstärkt tjock ytterkant runt om för att tåla markkontakt och

hårda studsar, emellertid är den ganska tunn i mittpartiet av duvan. Rabbiten har samma diameter och vikt som en vanlig lerduva, men vikten och materialet är mer distribuerad mot ytterkanten. För att den ska rulla bra behöver underlaget vara någorlunda jämnt, vilket ibland åstadkoms med hjälp av en utrullad lång gummimatta.

Rabbitduvor är nästan alltid lite spektakulära för skytten, eftersom de är lite ovanligare än standardduvor och de beter sig annorlunda. Det är den vanligaste av de så kallade "sportingduvorna" dvs rabbit- battue-, midi- och miniduvorna. Många klubbar i Mälarcupen har tillgång till rabbitkastare, så de är inte alls ovanliga på tävlingarna. De återfinns dock sällan på fler än en av skjutstationerna under en tävling.

Skyttens utmaningar med rabbitduvan

Att skjuta på rabbitduvor innebär en viss utmaning för skytten. Några av de komponenter som bidrar till utmaningen följer här.

- Rabbitduvan rör sig många gånger oregelbundet på sin bana, den hoppar och studsar fram utmed dess gång på marken. Den ovane skytten kan försöka följa rabbitens oregelbundna rörelse med piporna, för att till slut tappa kontakten med den.
- Rabbiten kan bete sig ganska eller mycket olika för varje gång den kastas. Den kan ibland även ge en stor överraskning till den mer vane skytten. Det är inte helt ovanligt att skytten kan skjuta en bom alldeles under rabbiten, då den plötsligt tar ett oväntat och stort skutt uppåt.
- Ofta kastas rabbiten i markplanet, dvs den befinner sig lägre än skyttens axelparti. När målet befinner sig lägre än kolven på axeln, måste bössan lutas i en nedåtgående vinkel. De flesta andra skyttemål inom sportingen kastas ovanför skytten. Bössans kolv är därför ofta anpassad till ett anlägg för flyktskytte uppåt. Detta kan medföra vissa problem med skyttens anlägg när det ska skjutas nedåt. Det kan också vara ovant för skytten att skjuta på det sättet. Det är inte bara att sänka piporna, hela överdelen av kroppen måste följa med. Dessa två faktorer tillsammans kan bidra till svårigheter för skytten att skjuta på låga mål. När nedåtgående skott skjuts har de en tendens att träffa högt i eller ovanför målet. En åtgärd för att motverka detta kan vara att hålla lågt eller i underkant på rabbiten.
- Rabbiten framkallar ibland en optisk illusion, som får skytten att skjuta framför den. Skytten är ofta ovan vid att ett skyttemål rör sig och passerar så nära en bakgrund. Det medför att rabbiten kan se ut att rulla snabbare än vad den i verkligheten gör. Många gånger är den också kastad på ett kortare håll än de flesta luftburna duvorna. Även vana skyttar kan här missta sig och överskatta rabbitens hastighet, och då skjuts det i framkant på den eller framför den.

En rabbit kan se ut att vara mycket snabbare än vad den i verkligheten är, när den rullar nära gräs och träd.

- En annan optiskt illusion kan inträffa när hagelsvärmen slår upp damm och grus vid rabbiten, utan att den träffas. Då kan det se ut som att skytten skjuter bakom rabbiten, när det i själva verket bommas framför den. En snabb rabbit kan t o m se ut som att den kan passera rakt igenom hagelsvärmen. Helt oskadd ser den ut att kunna rulla ut ur dammolnet av grus och jord efter svärmens träff i marken, och "oförklarligt" är den helt hel.

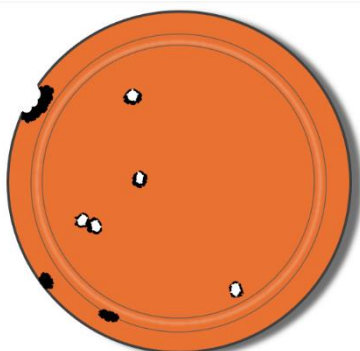
Att döma rabbitduvor

Rullande rabbit

En rabbitduva ska bedömas direkt i skottögonblicket. Om en synlig bit lossnar senare ska duvan dömas bom, enligt gällande ESP-reglemente.

En förklararing till att det är så och att det är ett högst rimligt domslut är att eftersom rabbitduvor studsar på marken, så kan de gå sönder under kaststräckan utan att någon skjutit på rabbitduvan. Om det händer efter att någon skjutit men inte träffat duvan så ska det ju inte bli träff, eller hur.

Dessutom kan det vara så att den kan fått in 3 – 5 hagel i sig, men utan att en "synlig bit" lossnat i träffen. Jämför med en lerduva som skjuts i luften och får 3 – 5 hål i sig utan att synlig bit lossnat, den ska ju bedömas som bom.

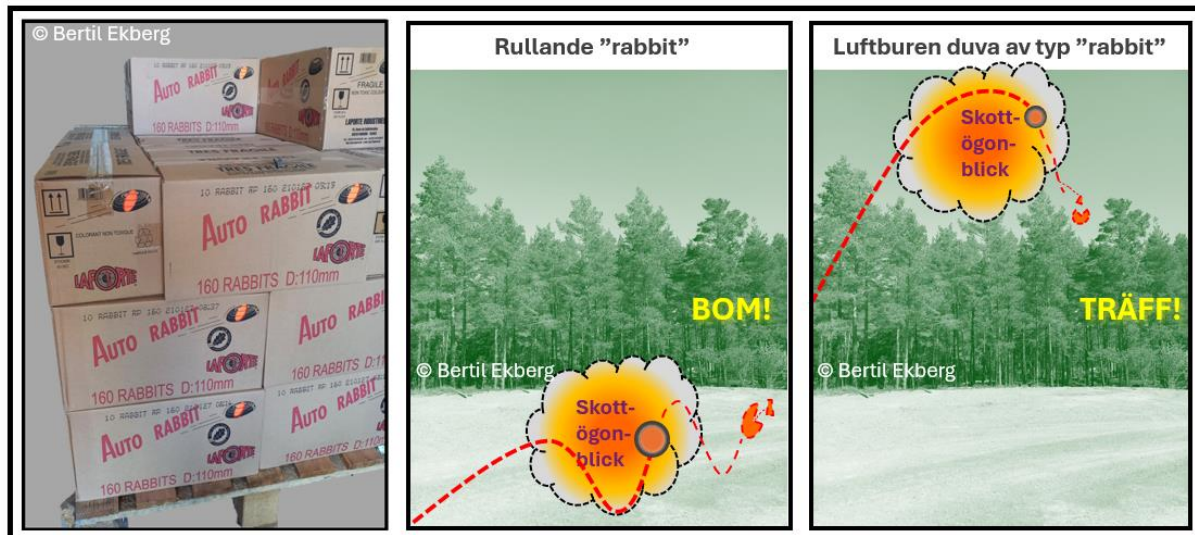
Rabbiten är efter dessa 3 – 5 hål mycket spröd. Den kan då gå sönder efter att den rullat några varv om den stöter i något. Därför ska Rabbitduvan också dömas BOM då.

En rabbit med flera hål är spröd.

Det händer att banläggaren väljer att presentera en standardduva som kastas så att den studsar på en vattenyta eller studsmatta. Alla duvor i Mälarcupen (oavsett typ) som har kontakt med ett underlag under kastbanan ska betraktas som rabbitduvor, och träffen bedömas i skottögonblicket.

En båge genom luften.

Man ska tänka på att en duva av typ "rabbit" som kastas i båge i luften inte ska dömas på samma sätt som en rabbitduva som studsar på ett underlag. En duva som går genom luften ska dömas träff om en synlig bit kan ses av domaren innan den passerat en skjutgräns eller landat. Detta gäller alla luftburna duvor (oavsett typ) som inte har kontakt med mark eller annat underlag under kastbanans förlopp.

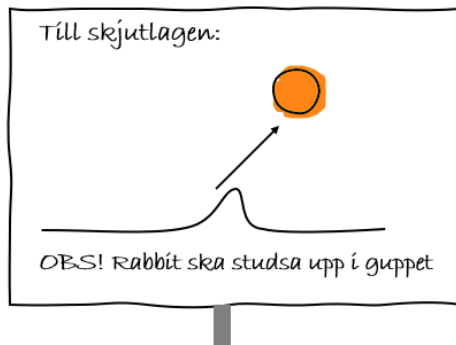
Alla lerduvor, oavsett vad som det står på kartongen är "rabbitduvor" om de rullar med markkontakt. De ska då dömas som det, dvs det blir bara träff om synlig bit ses i skottögonblicket.

Alla luftburna lerduvor är "duvor", oavsett vad det står på kartongen och ska dömas som duvor. De ska dömas träff om en synlig bit kan ses innan skjutgräns eller de slår marken.

Ett konstgjort gupp.

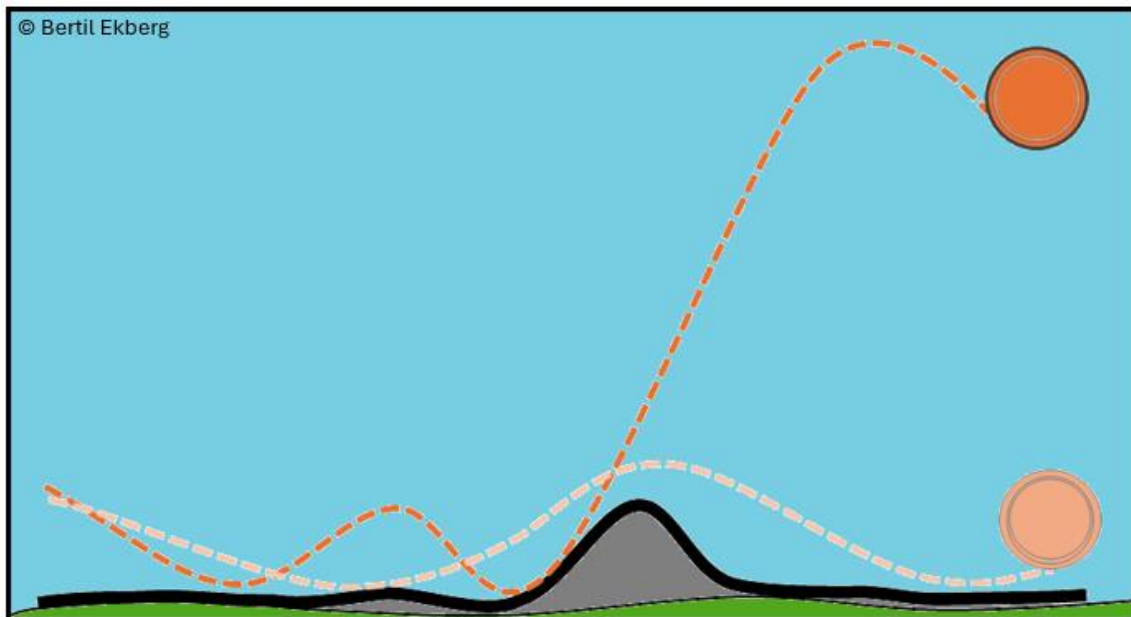
Ibland lägger arrangören in ett "konstgjort gupp" för att få rabbitduvan att studsa uppåt. Det kan visst se roligt ut. Men efter att ha sett visningsduvan är ingen längre förvånad när den studsar uppåt, dock blir alla överraskade när den inte gör det. I första fallet är det ofta ett nästan onödigt enkelt skott att skjuta, och i det andra fallet ett mycket svårt skott. Sammantaget så är en rabbitduva med "konstgjort gupp" ganska tveksamt att ha på en tävling.

När en rabbit kastas utmed en bana som har ett konstgjort gupp inlagt så gäller följande för domslut i Mälarcupen.

Om en rabbit duva inte hoppar eller studsar som banläggaren avsett exempelvis enligt en uppritad skylt vid stationen så ska den inte anses vara regelrätt. Då ska NY DUVA utropas snarast möjligt av Tryckaren eller någon annan i skjutlaget. Om det ropas ny duva innan skytten skjuter så ska det dömas NY DUVA oavsett vad som händer efter det. Om däremot skytten skjuter utan att ny duva utropats så ska det anses att skytten har godkänt rabbiten, och skyttens resultat ska räknas som BOM eller TRÄFF.

Bara om skytten inte skjuter och om skjutlaget dömer duvan som icke regelrätt, så kan NY DUVA dömas i efterhand.

En rabbitstation med "konstgjort gupp" kan vara tveksamt att ha på en tävling, då rabbitarna kan bete sig helt olika mellan kasten. En kan studsa upp högt och bli ganska lättskjuten, en annan rabbit kan missa guppet helt och bli mycket svårskjuten.

Du som planerar att arrangera en sportingtävling med en eller flera rabbitduvor i Mälarcupen, läs gärna denna text.

OBS! Läs ” Viktigt meddelande till banläggare i Mälarcupen ” längst ner i detta dokument.

Här följer en diskussion med kommentarer angående banläggning av rabbitduvor, avsedd för tävlingsarrangörer i Mälarcupen.

Rabbitar kan vara både roliga och trevliga att skjuta på, och därför kan de gärna ingå i sportingtävlingar. Men de kan också vara både lite orättvisa och svårdömda.

Här är några saker att tänka på när rabbitduvor används på tävling.

En rabbit studsar oregelbundet från kast till kast och med stor variation i hoppen. Om en rabbit läggs på mycket kort håll och nära skytten, så kan det bli mycket svårt för skytten att hinna med att göra eventuella justeringar i anläggget. Hagelsvärmen är på kort håll mycket liten, så det blir nästan som skytte med ett kulgevär. Läger man ihop dessa två aspekter så kan situationer med rabbit på kort håll, lätt bli lite orättvis. Dessutom kan det finnas risk för att stålhagel studsar tillbaka mot skyttarna, eftersom rabbiten är ett markmål. Träffar stålhagel kanten på en gummiduk på nära håll så kan det ge mycket starka rikoschetter.

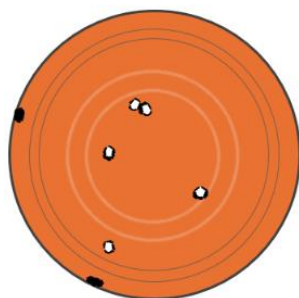
Rabbitduvan är en ganska bastant uppbyggd lerduva. Det är ju förstås så, eftersom den ska tåla markkontakt och kunna studsas på ett underlag utan att gå sönder. Den skiljer sig inte viktmässigt från en vanlig duva, men det mesta godset är annorlunda fördelat. Ytterkanten är tjock och hård, medan mittdelen är ganska tunn.

© Bertil Ekberg

En rabbitduva har en tunn mittdel och en tjock och hård kant runt om. Därför kan hagel slå igenom utan att någon synlig bit lämnar duvan.

En rabbitduva på långt håll (+30 meter) är därför olämplig då hagelsvärmen inte är tillräckligt tät för att krossa den säkert, även om skytten ligger mitt i målet. Dessutom kan hagel sprätta upp bitar ifrån mattan så det blir nära nog omöjligt att avgöra om det var träff eller bom, på ett så långt avstånd.

© Bertil Ekberg

En rabbitduva har en tunn mittsektion och kan träffas av flera hagel utan att gå sönder.

En duva av typ "rabbit" som kastas i båge utan markkontakt bör också läggas på ett skjutavstånd som inte är allt för långt, då hagel kan träffa och slå igenom den tunna mittdelen utan att duvan spräcks. Då kan det hända att det bara dammar om den utan att någon bit kan ses. Det kan skapa onödig frustration hos skyttarna, och långa håll bör därför undvikas.

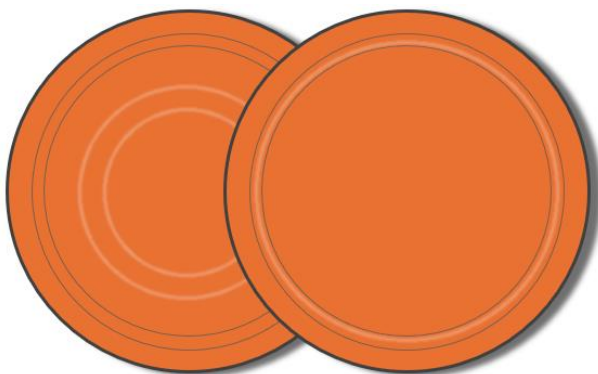
Det kan också vara så att varefter tävlingen fortlöper så samlas mer lerduvekross på mattan eller underlaget som rabbitduvan rullar på, vilket ibland ger en helt annan kastbana för senare skyttar. Därför kan banan behövas sopas av med jämna mellanrum av arrangören. Annars kan rabbitduvan rulla snett och av banan (eller gummimattan) och då bete sig på ett sätt som inte var avsett, t ex att den fastnar i en grästuva eller på annat sätt avviker från banläggarens tänkta kastbana.

Att den tar en annan bana kan också bero på vindförhållanden. Oftast är inte vinden ett stort problem, eftersom rabbiten ganska tung och många gånger kastas den lågt nära marken och där är den någorlunda skyddad mot blåst genom vegetation som gräs, träd och buskar runt dess bana. I undantagsfall, och då oftast i väldigt öppen terräng kan vinden ställa till större problem.

Rabbitduvan kan ofta läggas både rättvänt och upp-och-ner i kastmaskinen, vilket kan möjliggöra vilken sida (färgad eller ofärgad) som ska visas för skytten. Bakgrunden och ljusförhållanden ska vara det som avgör vilken sida som bör visas för skytten.

Om en rabbitduva kastas i en mycket snäv vinkel så kommer den hårda bakkanten dominera träffytan på duvan och göra den betydligt mer hårdskjuten än en rabbitduva som visar mer sida. En sådan rabbit bör inte läggas på allt för långt håll.

Tänk på att inte blanda olika sorters rabbitar i kastaren, det kan ge funktionfel hos kastaren. Det kan man råka ut för om man har olika typer av rabbitduvor tillgängligt. Det händer att man fått leveranser med olika typer av rabbitduvor. Eller så har man kanske lånat in en extra rabbitkastare när det är tävling, och då fått med några lådor rabbitduvor av en annan typ.

© Bertil Ekberg

När de blandas och staplas på varandra är det inte säkert att man ser att de faktiskt är av olika typer. Även om de ser ganska lika ut så kan de ibland inte staplas jämnt på varandra pga de har olika profil. De kan då fastna i varandra, eller så kan de lägga sig snett i magasinsstaplarna. Då kan det bli "oförklarliga problem" med tomkast eller kross i kastaren.

Blanda inte olika typer av rabbitduvor i magasinet på en kastare, det kan ge funktionsproblem.

En bra rabbitduva kan gärna läggas på runt 20 meter och så att den visar mycket av bredsidan. Då har den en bra synbarhet och träffyta. Dessutom är hagelsvärmen mycket effektiv på det hållet, vilket bör rendera i bra och tydliga träffar eller rena bommar.

Att se till så att rabbitbanan/mattan rensas från splitter regelbundet under tävlingen är mycket bra. Det blir lättare att döma bom eller träff då det inte ligger gamla bitar på banan som kan sprätta upp och misstas för splitter ur duvan. Rabbitsen rullar också bättre på underlaget och då blir "harens gång" mer rättvis för alla skyttar.

Tävlingsarrangören/banläggaren bör ha allt ovanstående i åtanke vid banläggning av rabbitduvor, då blir tävlingen säkert ännu mer uppskattad och trevligare för skyttarna.

För Mälarcupen, nedtecknat av Bertil Ekberg

PS.

Viktigt meddelande till banläggare i Mälarcupen

Användningen av rullande rabbitduvor är i dagens läge mycket begränsad i Mälarcupens tävlingar.

Rabbitduvan får tyvärr bara användas som andraduva i en skottdubblé på Mälarcupens tävlingar.

Anledningen är att situationer där en duva får beskjas med två skott och en rabbit används inte har en klar domslututsaga i det nuvarande reglementet (SvSF ESP, utgåva 15).

Förhoppningsvis och troligtvis klargörs detta redan i nästa utgåva av SvSFs ESP-reglemente. En möjlig regeländring kan bli att en rullande rabbitduva endast får beskjas med ett skott, alldeles oavsett om andra (luftburna) duvor får beskjas med två skott.

De fall som kan ge problem ur regelsynpunkt är alla situationer där rabbitduvan används, och kan beskjas med två skott.

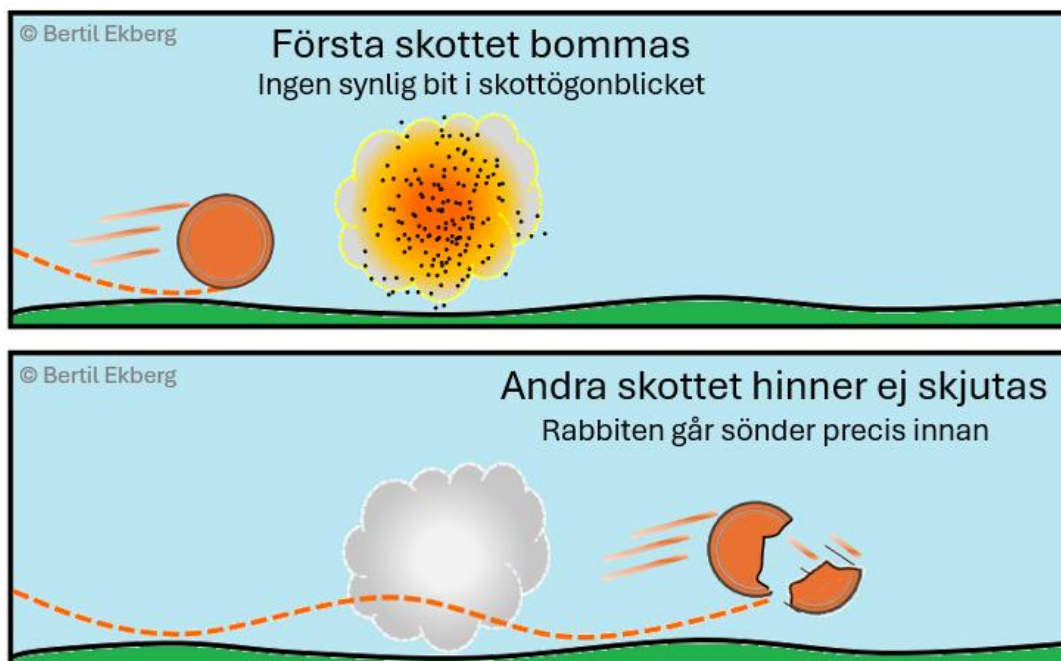
Enligt de nya reglerna får förstaduvan i skottdubblé beskjas med två skott, och valfri duva i en halvdubblé beskjas med två skott. Sedan tidigare får valfri duva i en simultandubblé beskjas med två skott, och en enkelduva får beskjas med två skott.

Sammantaget betyder det att i nuläget **inte är tillåtet** att använda rullande **rabbitduvor**:

- som **enkelduva**
- i **skottdubblé som förstaduva**
- I **simultan- och halvdubblé**

Bakgrunden är att det står så här i reglementet: "en **rabbitduva** ska bedömas direkt i skottögonblicket. Om en synlig bit lossnar senare ska duvan dömas bom."

Följande kan hända på en skjutstation, där en duva får beskjutas med två skott men där en rabbit används.

I det nuvarande reglemente för Engelsk Sporting (SvSF utgåva 15) klargörs det inte hur det ska dömas i denna situation. Det finns utrymme för flera antaganden om domslut, men inget av dessa har klart och tydligt skriftligt stöd där.

Läser man ordagrant vad som står i reglementet om rabbitduvan kan en tolkning bli att skytten inte kan kräva att få skjuta ett andra skott, och därmed inte få en NY DUVA. Har denne skjutit ett skott och bommat så blir resultatet således BOM.

En ansats till annan tolkning kan vara att försöka tillämpa punkt 6.3.5(l) (se fotnot nedan) i ESP-reglementet för enkelduvor, men den skrivningen gäller bara vid gevärs- och ammunitionsfel vid enkelduvor och kan inte tillämpas.

Det finns fler försök till tolkningar och en del har använts av hävd och tradition, men ingen av dessa tolkningar har stöd i nuvarande och gällande reglemente.

För att **undvika felaktiga tillämpning av domslut**, så är en **rabbit med möjlighet att beskjutas med två skott, inte tillåtet i Mälarcupens tävlingar.**

Detta gäller tills ESP-reglementet klart anger hur det ska dömas om rabbiten går sönder efter det första skottet men inte i skottögonblicket när den kastas som enkelduva, förstaduva i skottdubblé eller ingår i simultan- eller halvdubbléer.

Dessa regelproblem gäller ju naturligtvis inte bara i Mälarcupen, utan omfattar alla sportingtävlingar där Svenska Skyttesportförbundet Engelska Sportingregler tillämpas.

Fotnot. I SvSFs ESP-reglemente under punkt 6.3.5(l) så står det: **vid skjutning av enkelduva, det första skottet är bom och det andra skottet ej kan avlossas p.g.a. antingen gevärs- eller ammunitionsfel. När ny duva kastas måste skytten bomma med det första skottet och endast träffa med det andra skottet. Träffar han med det första skottet ska duvan dömas bom.**